ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ

(2019 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1790-1791)

28 ਨਵੰਬਰ, 2019

[ਆਰ. ਬਨੂਮਤੀ, ਏ.ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860:

ss 302 ਅਤੇ 120B - ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਦੋ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ - ਹੋਈ: ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਹਨ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ - ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅੰਤਰ ਹੈ - ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖਾਮੀਆਂ ਹਨ - ਅਜਿਹੀਆਂ ਅੰਤਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ: ਕਲਾ. 136 - ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ - ਦਾ ਘੇਰਾ - ਆਯੋਜਤ: ਸ਼ਕਤੀ u/ਕਲਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ। 136, ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਵਿਗੜੀ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਰਟ

ਰੱਖੀ ਗਈ:

1. ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉੱਤਰਦਾਇਕ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਦੇਖਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰ.3 ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਿਚਕਾਰ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਜਦੋਂ ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ 'ਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਪਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਭੇਜਿਆ? ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15][1066-E-F]

2. ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਭਰਾ (PW1) ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (PW1) ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ; ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਜਦੋਂ PW-1 ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ ਲਈ ਜਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਭਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਹੋਣਗੇ; ਪਰ ਇੱਥੇ ਹਮਲਾ ਸਿਰਫ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਰਾ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ PW-1 ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਕਾ ਨਾਲ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਤੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ। [ਪਰਾ 16] [1067-ਬੀ-ਸੀ]

3. ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਦੇ ਘਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਸੰਭਾਵੀ ਗਾਹਕਾਂ ਯਾਨੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ, ਵਿਅਕਤੀ (ਅਸਲ ਗਾਹਕ) PW-3 ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ PW-3 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। [ਪਰਾ 17] [1067-D-F]

4. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਮਹਿਜ਼ ਪੰਦਰਾਂ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗੁਟਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਗੁਟਕਾ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੁਟਕਾ ਖਰੀਦਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਸੀ। ਲਗਭਗ 150-200 ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ; ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ 100-125 ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਗੁਟਖਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ ਜਾ ਰਹੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਕਰੈਡਿਟ ਖਾਤਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸੰਭਾਵੀ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਲਈ ਛੱਡ ਕੇ ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਥੋੜੀ ਦੂਰ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤਾ ਯਕੀਨਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਰਾ 18] [1067-G-H; 1068-ਏ]

5. ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ PW-3 ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਗਵਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ PW-3 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਰਾ 19] [1068-D]

6. ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ PW-1 ਅਤੇ PW-3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪਦਾਰਥਕ ਅੰਤਰ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਨਾ ਛੂਹਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਅੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ, PWs 1 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ; ਪਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਘਟਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। PWs 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। [ਪਰਾ 20] [1068-ਈ-ਐਚ; 1069-ਏ]

7. ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਨ। PWs 1 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਚੌਥੀ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਸੱਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਅੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਮਿੰਟ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 21] [1069-ਬੀ-ਸੀ]

8.1 ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਕਈ ਖਾਮੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਤੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ "ਖਾਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ" ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਾ ਹੋਣਾ ਆਦਿ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਭੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲਿਖਤੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕਿੱਸਾ ਗੁਟਕੇ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ, ਫਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਤੂਸ ਦੇ "ਖਾਲੀ" ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਬੂਤ ਦੇ

ਭੌਤਿਕ ਟੁਕੜੇ ਜਿਵੇਂ "ਖਾਲੀ" ਗੁਆਚ ਗਏ ਸਨ; ਪਰ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੁੱਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਤੁਰੰਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ/ਛੱਡਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ “ਖਾਲੀ” ਅਤੇ “ਫੱਟਣ” ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।[ਪੈਰਾ 22] [1069-D-H]

8.2 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਾ ਹੋਣਾ ਆਦਿ। ਪਰ PWs 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀਤਾ, ਗੈਰ- ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। [ਪਰਾ 23] [1070-E]

9. ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਾਂਗ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਹੈ। ਵਿਗੜਿਆ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 1, 2 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੋਜਾਂ, ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵਾਰੰਟਿੰਗ ਦਖਲ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। [ਪਰਾ 24] [1071-F-H; 1071-ਏ-ਬੀ]

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੁੰਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2008) 11 SCS 153 : [2008] 1 SCR 85 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ। ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਦਰਭ [2008] 1 SCR 85 ਪੈਰਾ 24 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1790-1791

2005 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2403 ਵਿੱਚ 2005 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5829 ਦੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1792-1793, ਆਰ. ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ, ਆਰ. ਬਸੰਤ, ਏ.ਟੀ. ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਦੇ 16.11.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ। ਮਿਸ਼ਰਾ, ਬਾਸਵਾ ਪ੍ਰਭੂ ਐਸ. ਪਾਟਿਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਮਨੋਜ ਕੇ. ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਾਜੀਵ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਜੋਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐਮ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਜੀ., ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਸ਼ੇਖਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚੀਰਾ ਗੋਇਲ, ਮੈਸਰਜ਼. ਨਾਜ਼ਿਸ਼ ਫਾਤਿਮਾ, ਅਜੈ ਸਿੰਘ, ਦੇਬਾਸ਼ੀਸ਼ ਮੁਖਰਜੀ, ਮਨੀਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਰਾਮਜੀ ਪਾਂਡੇ, ਪੀ.ਕੇ.ਸ਼ਰਮਾ, ਉਦੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਯਾਦਵ, ਕਫੀਲ ਅਹਿਮਦ, ਸੁਜੀਤ ਕ੍ਰਿ., ਅਭਿਸਤ ਕੁਮਾਰ, ਕਾਰਤੀਕੇਯ ਭਾਰਗਵ, ਰੋਹਿਤ ਅਮਿਤ ਸਥਾਲੇਕਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਆਰ. ਬਨੁਮਤੀ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 2005 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2403 ਅਤੇ 5829 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਦੁਆਰਾ 16.11.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। , 2 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ 120 ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

3. ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 2019 ਦੇ SLP(Crl.) ਨੰਬਰ 269-70 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ SLP(Crl.) ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।) 2019 ਦਾ ਨੰਬਰ 288-89।

4. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਬਿਆਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:- ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਲੀ ਭਰਾ ਹਨ। 17.11.1992 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 09.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਰਾਈ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਉਸਨੇ ਸ਼ੰਕਰ ਤੇਲੀ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਬੈਠੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ (ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ)। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੰਜੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3) ਇੱਕ ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਸੋਨੀ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਆਏ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਲਈ ਗੁਟਖਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3-ਸ਼ੰਕਰ ਤੇਲੀ ਦੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਭੁਪਿੰਦਰ ਯਾਦਵ (ਏ.2) ਡਬਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਲੈਸ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਾਜੂ ਤੇਲੀ (ਏ.4) ਸਿੰਗਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਲੈਸ ਦੋਸ਼ੀ ਲੱਲੂ ਉਰਫ ਲਾਲ ਦੀਵਾਨ (ਏ 1) ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਅਲਾਰਮ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਭੂਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਾਜੂ ਤੇਲੀ ਨੇ ਲੱਤ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਲਾਲੂ ਉਰਫ਼ ਲਾਲ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਜਬਾੜੇ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ। ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖ ਦੋਸ਼ੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ।

5. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਦੋਸ਼ੀ ਭੂਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਰਾ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਭੂਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਰਸਾਲੇ ਅਗਸਤ ਨਾਮਾ ਵਿੱਚ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਭੂਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਭੂਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਭੂਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

6. ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1-ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੰਨੀ ਲਾਲ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 09.30 ਵਜੇ ਦਰਖਾਸਤ ਕਰਤਾ ਨੇ ਥਾਣਾ ਰੱਥ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਹਮੀਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, 1992 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 474 (ਸਾਬਕਾ-ਕਾ.3) ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ 120ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਪੀਡਬਲਯੂ-5-ਐਸਆਈ-ਸ਼ੋਭਾ ਮਨੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਐਸ.ਆਈ.-ਆਰ.ਐਨ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਸ.ਆਈ.-ਆਰ.ਐਨ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਧਰਤੀ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਚੱਪਲ ਦਾ ਜੋੜਾ (ਸਾਬਕਾ-ਕਾ.10) ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਗੁਟਖਾ (ਸਾਬਕਾ-ਕਾ.11) ਦਾ ਪੈਕੇਟ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

7. ਉਸੇ ਦਿਨ ਭਾਵ 17.11.1992 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4.15 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ, ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਰਾਜਕੀ ਪੁਰਸ਼ ਚਿਕਿਤਸਾਲਿਆ, ਰੱਥ ਵਿਖੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰ ਬੀ.ਕੇ. ਦੁਆਰਾ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਪਤਾ (PW2) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:-

(i) ਛਾਤੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ, ਮੱਧਮ ਖੱਬੀ ਕਲੇਵਿਕਲ ਤੋਂ 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਦੀ ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੋਂ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(ii) ਸਕੈਪੁਲਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਨਿਕਾਸ ਦੇ ਮਲਟੀਪਲ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਜਖਮ, 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੋਂ।

(iii) ਠੋਡੀ ਦੇ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ, ਹੇਠਲੇ ਜਬਾੜੇ 'ਤੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(iv) ਗੋਡੇ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ 7.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ, ਸੱਜੇ ਪੱਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(v) ਗੋਡੇ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ 20 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ, ਸੱਜੀ ਪੱਟ 'ਤੇ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ। (vi) ਗੋਡਿਆਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ 10 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ, ਸੱਜੇ ਪੱਟ 'ਤੇ ਨਿਕਾਸ ਦਾ ਬੰਦੂਕ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖ਼ਮ।

(vii) ਸੱਜੀ ਲੱਤ ਦੇ ਮੱਧਮ ਪਹਿਲੂ ਉੱਤੇ ਮੱਧਮ ਮਲੀਓਲਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਮਲਟੀਪਲ ਅਬਰਸ਼ਨ।

PW-2-ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਐਂਟੀ-ਮਾਰਟਮ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੈਮਰੇਜਿਕ ਸਦਮੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਸ.-ਕਾ.2-ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ 120ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8. ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕੁੱਲ ਛੇ ਗਵਾਹਾਂ - ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 3 ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਅਤੇ ਆਈਓ (ਪੀਡਬਲਯੂ -5) ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੰ: 1, 2 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ 120 ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ-ਪੀਡਬਲਯੂ-1-ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3-ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ PW-3-ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਨੇ PW-1 ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ PW-1 ਦੇ ਘਰ ਦੇ

ਬਾਹਰ PW-3 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਸੰਜੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ, ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੋ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2-ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਰਿਕਵਰੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ PWs 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3-ਸ਼ੰਕਰ ਤੇਲੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

9. ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. (ਐਕਸ.-ਕਾ.3) ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਵਰਗੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। PW-1 ਅਤੇ PW-3 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅੰਤੜੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੌਤ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕੁਦਰਤ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕ। ਸਵੇਰੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਅਟੈਂਡ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 9.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਅਟੈਂਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ PW-3 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ PW-3 ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਹ PW-1 ਦੇ ਘਰ ਕਿਉਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸ਼ੱਕ ਦੇ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

10. ਸਾਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਮਿਸਟਰ ਆਰ. ਬਸੰਤ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜੋ PW-3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ PWs 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਕੁਦਰਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਮੁੰਨੀ ਲਾਲ-ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਨਾ ਭੇਜਣਾ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ "ਖਾਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ" ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

11. ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2-ਭੁਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਸਾਵਾ ਪ੍ਰਭੂ ਐਸ. ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਦੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਭਰਾ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ PW-1 ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ, ਜੋ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਸ਼ੰਕਰ ਤੇਲੀ (PW-3) ਦੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਤੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਘਟਨਾ ਦਾ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਦਾ ਸਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ੰਕਰ ਤੇਲੀ ਦੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

12. ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4- ਰਾਜੂ ਤੇਲੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ

ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ (ਉਦਾ.- ਕਾ.3) ਅਤੇ ਥਾਣੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਬੰਦੂਕ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਮੌਕਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਤਾਂ ਫਾਇਰ ਆਰਮਜ਼ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰਤੂਸ ਦੇ "ਖਾਲੀ" ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ।

13. ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1-ਲੱਲੂ @ ਲਾਲ ਦੀਵਾਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਰਤੀਕੇਯ ਭਾਰਗਵ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ. ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਕਈ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 14. ਅਸੀਂ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

15. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 17.11.1992 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 09.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਦੋਂ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ੰਕਰ ਤੇਲੀ ਦੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਯਾਦਵ (ਏ.2) ਕੋਲ ਡਬਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਜੂ ਤੇਲੀ (ਏ 4) ਸਿੰਗਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਲੱਲੂ ਉਰਫ ਲਾਲ ਦੀਵਾਨ (ਏ 1) ਨੇ ਦੇਸੀ ਪਿਸਤੌਲ (ਤਮੰਚਾ) ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਅਲਾਰਮ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। . ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਭੁਪਿੰਦਰ ਯਾਦਵ, ਰਾਜੂ ਤੇਲੀ ਅਤੇ ਲੱਲੂ ਉਰਫ਼ ਲਾਲ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਫਾਇਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਛਾਤੀ, ਲੱਤ ਅਤੇ ਜਬਾੜੇ 'ਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ

ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1), ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਤਿੰਨੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫਆਈਆਰ (ਉਦਾ.-ਕਾ.3) ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਰਾਈ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, 2 ਅਤੇ 4 ਸ਼ੰਕਰ ਤੇਲੀ ਦੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ 'ਚ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਭੂਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ ਜੋ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਜਦੋਂ ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ੰਕਰ ਤੇਲੀ ਦੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ 'ਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਪਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ-ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਚੋਕੋ ਕੋਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਭੇਜਿਆ? ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

16. ਮੁਲਜ਼ਮ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸ਼ੰਕਰ ਤੇਲੀ ਦੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਭਰਾ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਭੂਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਦੀਆਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਕੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਖ਼ਬਰਾਂ ਛਪਵਾਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਭੂਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਸੀ. ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ- ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੋਵੇਂ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਭਰਾ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਭਰਾ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਿਉਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ PW-1 ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ ਲਈ ਜਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਵਿਚ ਸੀ। ਜੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਮੰਤਵ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਹੋਣਗੇ; ਪਰ ਇੱਥੇ ਹਮਲਾ ਸਿਰਫ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਰਾ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ PW-1 ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੁਭਾਵਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਨੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਕਾ ਨਾਲ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ।

17. ਪੀਡਬਲਯੂ-3-ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 17.11.1992 ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਜੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੇ ਘਰ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਸੋਨੀ

ਦੀ ਧੀ। ਮੰਨਿਆ, ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਸੰਭਾਵੀ ਗਾਹਕਾਂ ਯਾਨੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਗਿਆ। ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ, ਮਾਈਕ੍ਰੂ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਘਰ ਚਰਚਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਈਕ੍ਰੂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨਾਲ ਮਾਈਕ੍ਰੂ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ PW-3 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

18. ਅੱਗੇ, PW-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁੰਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇ ਚੌਰਸ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗੁਟਕਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਗੁਟਕਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੁੰਮਟੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਮਹਿਜ਼ ਪੰਦਰਾਂ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਕੋ ਕੈਂਡੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਜਿੱਥੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਲਗਭਗ 150-200 ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ; ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ 100-125 ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਗੁਟਖਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਗਿਆ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੋਕੋ ਕੋਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ, ਕਰੈਡਿਟ ਖਾਤਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਥੋੜੀ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਚੋਕੋ ਕੋਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਭਾਵੀ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਵਰਕ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਲਈ ਛੱਡ ਕੇ ਗੁਟਖਾ ਖਰੀਦਣ ਗਿਆ ਸੀ।

19. ਪੀਡਬਲਯੂ-3-ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਵਾਸੀ ਮੁਹੱਲਾ ਮੁਗਲਪੁਰਾ, ਕਸਬਾ ਅਤੇ ਪੀ.ਐਸ.ਰਠ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਹਮੀਰਪੁਰ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੰਜੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਗੁਟਖਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਮਾਈਕ੍ਰੂ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਈਕ੍ਰੂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਮਾਈਕ੍ਰੂ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਘਰ

ਕਿਉਂ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ PW-3 ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਅਤੇ 17.11.1992 ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ PW-3 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

20. ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ PW-1 ਅਤੇ PW-3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿਚਕਾਰ ਕਈ ਪਦਾਰਥਕ ਅੰਤਰ ਹਨ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ-ਦੋਸ਼ੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਅਤੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਅਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਵਿੱਚੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਿਕ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਨਾ ਛੂਹਣ ਵਾਲੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਅੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪੀਡਬਲਿਊਜ਼ 1 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਨੇੜੇ 2003-04 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ; ਪਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਘਟਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। A B C D E F G H 1069 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ PWs 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

21. ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ: ਪੀਡਬਲਿਊਜ਼ 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਭੂਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ; ਲੱਲੂ @ ਲਾਲ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਜਬਾੜੇ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਰਾਜੂ ਤੇਲੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲੱਤ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ। 17.11.1992 ਦੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਚਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਨ। ਛਾਤੀ, ਜਬਾੜੇ ਅਤੇ ਲੱਤ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੋਡੇ ਤੋਂ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ ਸੱਜੀ ਪੱਟ 'ਤੇ ਫਾਇਰ ਬਾਂਹ ਦੀ ਸੱਟ ਸੀ। PWs 1 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਚੌਥੀ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਸੱਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਅੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਮਿੰਟ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।

22. ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕਈ ਖਾਮੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਤੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ "ਖਾਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ" ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਫਾਇਰ

ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦੀ ਨਾ ਹੋਣਾ ਆਦਿ। ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਭੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ, PW-5-ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕਾਰਤੂਸ ਦੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਟੁਕੜੇ, ਬਰਸਟ ਅਤੇ ਕਾਰਤੂਸ ਦੇ ਖਾਲੀ ਖੋਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਹਨ। PW-4-ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ "ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਦੇ ਖਾਲੀ ਖੋਲ" ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲਿਖਤੀ ਐਫਆਈਆਰ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਭਾਵ ਸਵੇਰੇ 09.30 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (PW-5) ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ PW-5 ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, SIR.N. ਸਿੰਘ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਧਰਤੀ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਗੁਟਖਾ ਦਾ ਪੈਕੇਟ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ-ਕਾ.10 ਅਤੇ ਐਕਸ.-. ਕਾ ॥੧੧॥ ਜਦੋਂ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕਿੱਸਾ ਗੁਟਕੇ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ, ਫਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਤੂਸ ਦੇ "ਖਾਲੀ" ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਬੂਤ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਟੁਕੜੇ ਜਿਵੇਂ "ਖਾਲੀ" ਗੁਆਚ ਗਏ ਸਨ; ਪਰ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੁੱਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੇਰੇ 09:30 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਕਾਰਤੂਸ, ਟੁਕੜੇ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ "ਖਾਲੀ" ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ "ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਦੇ ਫਟਣ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਖੋਲ" ਅਤੇ "ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਟੁਕੜੇ" ਦੀ ਬਰਾਮਦੀ ਨਾ ਹੋਣਾ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਸਲ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਮੀਸ਼ਨ/ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ "ਖਾਲੀ" ਅਤੇ "ਫਟਣ" ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਘਟਨਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

23. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ੋਭਾ ਮਨੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਭਾਵ 18.11.1992 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਾ ਹੋਣਾ ਆਦਿ। ਪਰ PWs 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀਤਾ, ਗੈਰ- ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ।

24. ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਾਂਗ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੁੰਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2008) 11 ਐਸਸੀਐਸ 153, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੁਆਰਾ ਖਰਾਬ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਵਿਗੜਦੀ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 1, 2 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੋਜਾਂ, ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵਾਰੰਟਿੰਗ ਦਖਲ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ।

25. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 2005 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2403 ਅਤੇ 5829 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਦੁਆਰਾ 16.11.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 269- ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2019 ਦੇ 70 ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2019 ਦੇ SLP(Crl.) ਨੰਬਰ 288-89 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate